

שבועת הדיינים בלשונה נאמרה

הגמ' כאן לח ע"ב, "ת"ר שבועת ... אלה וכחש" (לט ע"א); ובהמשך, "מאי אף היא ... בלשונה נאמרה" סוטה לב ע"א המשנה; תוספתא (שם) פרק ז הל' א

תוס' שבועות לט ע"א ד"ה ואלו

ר"י מגאש שבועות לח ע"ב בד"ה כדאמר רבא, "נקטינן השתא ... בלשון הקדש"; רמב"ן שבועות לט ע"א ד"ה ה"ג מאי; ריטב"א שבועות לט ע"א ד"ה מאי; רשב"א שבועות לח ע"ב ד"ה שבועת הדיינים אף; רמב"ם הל' שבועות יא:יד; ובכסף משנה שם

תשובות הגאונים – חמדה גנוזה סי' עו¹

לשון הקודש בשבועות שונות

עדות ופקדון

סוטה לג ע"א, "שבועת העדות ... משבועת העדות"; רש"י, ותוס' שם ד"ה שבועת, ד"ה אתיא

ביטוי

אור זרוע פסקי שבועות לט ע"א (לבסוף) ד"ה מעשה באחד (בעיקר, "ואע"פ שלא ... בר אברהם") נדרים י ע"א, "איתמר ... אומות הן"; תוס' נדרים ב ע"א בד"ה כל כנויי, "ור' יוחנן ... הרי הוא נדר"; רשב"א שם ב ע"א "אבל למ"ד לשון ... כנוייין לר"; ר"ן נדרים ב ע"א בד"ה כינוייין, "וכינויו הוא ... כינויי נדרים"; [רמב"ם הל' שבועות ב:ה]; מאירי ב ע"א בד"ה ומכל מקום, "והשלישי הוא כינוי ... כמו שיתבאר בגמרא"; ושם ג ע"א ד"ה כבר ביארנו, עד "גמור מן התורה"; ר' אברהם מן החר נדרים י ע"א ד"ה לשון גוים נדרים כב ע"ב, "רב כהנא איקלא ... טעימת ליה" (האחרון); פירוש הרא"ש שם ד"ה אמר ליה

לשם השוואה: טעם הצורך בלשון הקודש בתחומים שונים

תפילת יחיד

סוטה לג ע"א, "תפלה רחמי ... הא בצבור" טור או"ח סוף סי' קא, "ויכול להתפלל" עד הסוף מאירי סוטה לב ע"א, "תפלה רחמי ... מצויות בו"

ברכת כהן גדול

סוטה מ ע"ב, המשנה תוס' הרא"ש שם ד"ה ברכת תפארת ישראל (=פירוש יכין ובוועז על המשנה), יכין סוטה פרק ז משנה ב אות י (ד"ה וברכת)

לשון הקודש כלשון הקב"ה

ירושלמי מגילה פרק א הל' ט, "כתיב ויהי ... בלשון הקודש" פירוש רמב"ן על התורה, פרשת כי תשא פרק ל פסוק יג

מקורות נוספים שנת"חס אליהם

רמב"ם הל' סנהדרין ג:ז
סנהדרין ז ע"א, "אמר רב שמואל ... ישפוט" שטמ"ק נדרים כה ע"א ד"ה ומקשה

¹ תשובות הגאונים – חמדה גנוזה סי' עו

ע"ן והנשבע בלשון ישמעאל בלשון פרסי חלה שבעה עליו בכל לשון שנשבע • ומנין לנו ללמוד חסוטה שאע"פ שכתובה בתורה שנינו³ ואלו נאמרין בכל לשון פרשת סוטה וידי מעשר • ותנו רבנן⁴ משביעין אותה בכל לשון שהיא שומעת ולמה כדי שחזק כל מה שמשביעין אותה אף כאן שידע פל מה נשבע בכל לשון שנשבע שבעה חלה עליו ואי קשיא לך הא דאמרי' באידך פירקין (4) היכי משביעין ליה בשבעה האמורה בתורה שגא' ואשביעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ אמר לא מקרי שבעה אלא שבעה האמורה בתורה • החס כיון דקא מפקע ממונא וקא משביעין ליה בי דינא משביעין ליה בעיקר שבעה האמורה מכל שבעות שבתורה שבעולם ומאי נייהו אלהי השמים ואלהי הארץ אבל ודאי לענין מיחל שבעה עליו בכל לשון שהוא נשבע חלה עליו •